

УДК 330.341

Боярчук О. – ст. гр. БМ – 53

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМА ҐРУНТІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Сороківська О.А.

Екологічна безпека держави є однією з найголовніших складових економічної безпеки держави та переконливою умовою забезпечення сталого розвитку регіонів. Згідно офіційно прийнятого визначення МАГАТЕ, екологічна безпека являє собою захист осіб або навколишнього середовища від надмірних несприятливих впливів. Не дивлячись на те, що протягом останнього десятиліття пройшов значний спад виробництва у всіх галузях народного господарства, ситуація в даній сфері не змінилася. При цьому за даною складовою економічної безпеки спостерігається чітка диференціація екологічних регіонів. З однієї сторони, у східних, центральних та південних областях з великою концентрацією промислового виробництва, як правило, спостерігається несприятлива ситуація. З іншої сторони, в західних та північних областях її стан є задовільним.

Проте глобальною проблемою західного регіону на сьогоднішній день є постійне зменшення вмісту гумусу, який відіграє провідну роль у формуванні ґрунту, його цінних агрономічних властивостей, забезпеченні рослин поживними речовинами. Однією з основних причин цього є споживацький підхід до землі, коли люди намагаються якомога більше отримати, але дуже мало повертають. А гумус витрачається не тільки на мінералізацію з вивільненням доступних для рослин поживних речовин, а й виноситься з ґрунту в процесі ерозії, з коренеплодами і бульбоплодами, на колесах транспортних засобів, руйнується під впливом різноманітних хімічних речовин. Сьогодні в Україні кількість гумусу в ґрунті зменшилася в середньому в шість разів і складає приблизно 3 %. Щорічно ґрунти України втрачають за рахунок ерозії 19 млн. т. гумусу, а за рахунок мінералізації – 14 млн. т.

Вже сьогодні в Україні здійснюються заходи по рекультивації земель – повне або часткове відновлення ландшафту та родючості ґрунту, порушеного попередньою господарською діяльністю. Вона включає: вирівнювання земель, лісопосадок, створення парків і озер на місці гірських розробок.

Для підвищення вмісту гумусу пропонуємо безплужний обробіток ґрунтів, а також ґрунтова фауна, яка здійснює гумініфікацію органічних решток. Особливо велика роль у цьому дощових черв'яків. В країнах Європи їх вирощують на спеціальних біофабриках, а фермери їх купують і завозять на поля для поліпшення властивостей ґрунту (за умови переходу на органічне землеробство). Пропонуємо також організацію і дотримання польових, кормових протиерозійних та інших сівозмін. Необхідно оптимізувати розмір полів у сівозмінах. Поля сівозмін потрібно нарізувати по контурах ґрунтових відмін, а не розбивати різноґрунтові ділянки на правильні прямокутники для вигідного механізованого обробітку. Для того, щоб зберегти фізичні властивості ґрунтів - структуру, пористість, оптимальний водно-повітряний режим необхідно: скоротити повторність обробітку ґрунтів, перейти на прогресивні та ефективні форми його обробітку, використання легких машин і механізмів, щоб не завдавати шкоди верхньому (найціннішому) шару ґрунту.